Ч. 285 (15.086). Львів, субота 24. грудня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LXI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телеґр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Banky Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.00 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Частина Ужгороду верметься до Карпатської України?

ПЕРЕД КОРЕКТУРОЮ ДЕМАРКАЦІЙНОЇ ЛІНІЇ.

Тепер після точного прослідження демаркаційної лінії, що її визначив віденський арбітраж, члени карпатоукраїнської делімітаційної комісії ствердили, що **демаркаційна лінія перетинає в Ужгороді половину вул. Берченія. Крім цього острів Маркетин та Флюдр не входять до катастру міста Ужгороду на підставі перепису з 1910 р., який саме міродатний при вирішуванні остаточної кордонної лінії.** На тому місці, де тепер вул. Берченія, були колись поля й луки. Після тієї поправки новий Ужгород (що його, як ми вже подавали, карпатоукраїнський уряд рішив розбудувати як нову громаду) дістав би к. 2.500 мешканців та багато нерухомостей, зокрема велику електрівню, що доставляла струму майже для цілої Карп. України. Переговори у справі звільнення цих частин Ужгороду відсунення демаркаційної лінії в повному ході.

Ужгород є для мадярів і так данайським даром, а по тих нових поправках буде для нових володарів таки справжньою колодою. Годиться підкреслити, що згадана частина Ужгороду — це частина наймодерніше розбудованого міста.

ТРИ СЕЛА ВЕРТАЮТЬСЯ ДО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Мадярщина зверне імовірно ще теж Карпатській Україні три села, а саме Баранинці і Дравці к. Ужгороду та передмістя Мукачева Росвигово. Зворот цих місцевостей не матиме нічого спільного з працями делімітаційної комісії. Згадані місцевости — це наскрізь українські села, що рішенням арбітражного суду припали Мадярщині.

Хто буде третім міністром?

Як здогадуються деякі праські кола, третім міністром карпато-українського уряду іменують дотеперішнього начальника міністерства **п. Августина Штефана.** Інші джерела подають, що тим міністром мав би стати представник військових кол. Крім того державним секретарем має президент Гаха іменувати п. **Степана Клочурака.**

Коли відбудуться вибори до карпатського сойму?

Як подає чеська преса, вибори до сойму Карпатської України відбудуться в половині найближчого року, імовірно в червні. Число послів до сойму буде 25—27.

Совітський консулят у Хусті.

ЗНАВЕЦЬ УКРАЇНСЬКИХ СПРАВ КОНСУЛЕМ.

Як подає агенція Фурньє з Москви, совітська влада почне в січні 1939 р. заходи у справі установлення свого консуляту в Хусті, який буде підчинений совітському посольству у Празі. Консулем іменують котрогось із знавців української справи. Найбільше даних на це становище має урядовець міністерства закордонних справ Герасимів, який походить з України.

Помер колишній ґубернатор Карпатської України.

ПАТ подає за чеським пресовим бюром вістку, що б. губернатор Карпатської України (від лютого 1936 до половини жовтня ц. р.) К. Ґрабар помер нагло у свому маєтку Чертіжі. У його похороні візьмуть участь: д-р Бращайко і Лацатич як представники уряду.

Православне населення Карпатської України вірне урядові.

Як подає пресова служба Карпатської України, православний митрополит Карпатської України відвідав прем. о. д-ра Волошина, передав йому привіт від своїх вірних та запевнив, що вони разом зі своїм духовенством вповні підтримують уряд.

Самоходова комунікація між Карпатською Україною та Словаччиною.

Провід направи доріг для удогіднення автобусової сполуки між Пряшевом і Хустом обняв отаман ген. штабу Емінґер. Крім головної лінії Пряшів—Хуст розбудовують сітку бічних. Рух на цих шляхах відбувається правильно.

Крім державних автобусів і військових авт, у найближчих днях курсуватимуть спеціяльні приспішені вантажні авта для перевозу поспішних посилок. Телеграфічна й телефонічна сполука між Пряшевом і Хустом уже наладнана; ці міста получені кількома проводами.

Якби сніги перервали шляхи та дроти, для звязку залишається радіо та літаки.

Московський щоденник у Львові.

Львів, 23. грудня 1938.

Тоді, коли вся західньо-европейська преса повна статтей і заміток з українською тематикою, тоді, коли на найтемнішій і найбільш закорузлій закутині української етнічної території іде процес масового національного відродження, ~~тоді, коли факт актуальності україн~~ської проблеми чи то в міжнародньому чи внутрішньому державному (меншинєвому) обсязі признають навіть найбільші національні та політичні противники ~~українців з п. Ст. Грабським на чолі~~, — підіймає голову та єдина у світі група, яка не признає самого існування українців, як нації. Анахронічний твір, який народився у 60-их рр. мин. ст. з тактичної протипольської гри Ділицького, втримався при житті завдяки політичній та грошевій підтримці Петербурга і згинув за українського національного здвигу по обох боках Збруча у рр. 1917/18, — віджив у скромній ролі клієнта з єдиним завданням: пакостити українцям. Не дуже великі ці пакости: десь колись заява на терені якоїсь польської установи про окремий від українського „руский (русинський) нарід", десь колись „довірочні інформації" хворому на українофобію польському послові, десь-колись доставити бруковим газетам „ревеляції" про українські установи. Та й годі: невеличкі спроможности того „табору", ніхто теж на нього не звертав уваги та щораз менше звертало на нього увагу само життя. На очах ниділо і завмирало галицьке москвофільство, розпливаючись здебільша в українському, частинно у польському морі, себто — здебільша надолужуючи проґаяний і запізнений процес національного освідомлення та частинно денаціоналізуючись у користь упривілеєної панівної нації. Щораз кориився невеличкий гурт людців, які з упертістю маньяків трималися перестарілої, смішної теорії Погодіна-Флорінского про „триєдину націю" та вічно вмовляв у себе, що є носієм великої ідеї, якої — на диво — не признає вже та не розуміє ніодна культурна нація у світі. І ось той гуртон анахроністів на переломі 1938/39 рр. раптом почуває в собі таку „силу", що — починає видавати щоденну газету. Вперше у повоєнних роках щоденна газета у московській мові у Львові, з пропаґандою чорносотенних гасел „єдиної недєлімої" Росії, зі своєрідною термінольоґією, якої не розуміє ніодна людина зпоза того гурту, та з ментальністю колишнього „Кієвлянина".

Єдиний у світі, на всю земну кулю, давогляд: щоденник, себто часопис до масового збуту, у мові, яка не є матірною мовою, ніодного щоденного вжитку, не тільки якогось книжного гурту автохтонів, але і якоїсь поважнішої групи еміґрантів. Адже одною із найбільш питоменних рис т. зв. галицького москвофільства є те, що приналежні до нього люди не говорять по московськи, не знають московської мови. Буквально на пальцях можна порахувати галицьких москвофілів старшої ґенерації, які володіють літературною московською мовою, а коли є їх більше серед москвофільської студентської молоді, то в усякому разі не більше числа членів бідної із 3.000 читалень

„Просвіти“. Чули ми недавно від одного поляка, що з цікавости пішов на виставу — не тямлю вже — „Анни Кареніни“ чи „Осінніх скрипок“ російською мовою у Львові: „Але-ж, слухайте (дивувався він), адже там поруч із очевидними професіоналами, колишніми російськими акторами, є люди, які говорять жахливою російщиною!“ Приходилося йому пригадати, що в Галичині нема росіян!

Для кого-ж тоді видавати щоденник у російській мові?! На поняття ґазети складаються три чинники: 1) видавець, 2) редакція (співробітники) і 3) читачі. Всі вони обєднані — ідеєю: іноді дуже простенькою, чисто матеріялістичною (якщо ціль — зробити гроші — можна назвати ідеєю), здебільша спільною суспільно-політичною доктриною. У даному випадку може бути видавець (навмисне цієї точки не хочемо тут ближче торкатися), можна зліпити редакцію, притягнувши деякі сили зпоза Галичини (Варшави або Вильна), але де взяти читачів?! Очевидно, це не наш клопіт, тільки на тлі аксіоми, що в Галичині нема росіян (москалів), а має виходити російський щоденник — це таке явище, така подія, яка не може нас не цікавити. Мусить нас ця подія цікавити, коли дійдемо до того морального чинника, що обєднює кожного видавця, редакторів і читачів, — до ідеї, яку дана ґазета пропаґує, якій по свому розумінні і своїм силам служить. І тут сам осередок всієї тієї несамовитої історії: **єдина ідея, яка обєднює нині той гурт людей, що зосереджується довкола „Русскаво Голоса“, це ненависть до українства та українців.** Просимо взяти будьяке число тієї ґазетки, яка оце з тижневика має розростись у щоденник, і вимазати з неї всю їдь та погань, виписану на українців: що з ґазети залишиться?! Порівняймо тепер українську пресу. Цілими місяцями (у деяких наших ґазетах взагалі ніколи) нема ані натяку на істнування москвофілів; що більше — у кожному нашому щоденнику можнаб якийсь час не торкатися навіть центральної української політичної проблеми, якою є наше становище до Росії, і ґазета не переставалаб ґрати ролі будуючого, орґанізуючого, конструктивного чинника, інформатора читачів та виразника їх думок і почувань. Так зрештою вже навіть бувало у тих часах, коли приходило до тісного польсько-совітського зближення, хай навіть переходового і тактичного, тоді, коли ми мусіли оминати совітську та всю московську тематику. Чи моглаб галицько-москвофільська ґазета відсунути бодай на найкоротший час українську тематику, себто лайку, клевети, пашквілі на українців, український нарід, на український національний рух, його вартість та його змагання?! Не моглаб цього зробити, бо тоді мусілаб заперечити своє істнування. Бо єдина ціль такої ґазети — боротьба з українцями.

Жалка, мізерна боротьба з усіми познаками донкішотерії, та ще й без романтичних нахилів героя, що хотів шаблюкою зупинити дужі крила вітряка. Єдиний практичний вислід такої імпрези — витратити певну кількість грошей, видати їх на папір, друк, платні та за якийсь час залишити по собі єдиний слід — у бібліотечних архівах та у споминах невеличкого гурту осіб. Від перших днів січня — як заповідає „Русскій Голос“ — будемо мати щоденно те видовище, що його досі мали ми тільки раз у тиждень: будемо мати ґазету, якої редактори та однодумці мають органічну нехіть національно самовизначитись згідно з обовязуючим у цілому культурному світі науковим поділом на нації. Промовляючи у тій ґазеті по московськи, вони палко, ба навіть з обуренням заперечують, немов вони — москалі, росіяни. Вони „русскі“, які всіх українців і білорусинів, що не хотять бути „русскими“, називають ренеґатами, але водночас нараховують „русских“ за границями СССР тільки на... **12 міліонів душ** (див. „Русскій Голос“ ч. 48 з 21. ц. м.: „Младоросси і русскія меньшінства“). Колиж спитає їх поляк або німець: хто вони? — тоді клопіт найбільший. Бо ніяка інша мова не знає національно-термінольоґічної жонґлерки і висловлюючись у такій мові, в якій не можна мати двох „с“ в одній кишені та одного „с“ у другій, залежно від слухача та конюнктуральної потреби, „русскі“ з „Русскаво Голоса“ та „русини“ з „Землі і Волі“ — мусять ставати **кимсь.** А це для них найбільша трагедія: ніхто їх не признає як росіян, як москалів, бо ввесь світ знає, що в Галичині нема територіяльного російського населення, не признає їх теж як українців, бож самі вони неґують істнування української нації.

Завішена у воздусі ця порода людей без землі і роду, дохопившись такої трибуни слова, як щоденник, буде щоденно плювати на українців на превелику радість і втіху всім нашим ворогам. Хай їм служить на здоровля! Може навіть ці рядки допоможуть їм як леґітимація для кращого процвітання. Ми не будемо ними ані журитися ані звертати на них уваги, бо це найбільша для них сатисфакція. Хай їх реклямою займається хто інший. Будемо жити і працювати у вірі, що ніяка диверсія не пошкодить живій українській національній ідеї.

ім.

Кредитові арґументи.

ЯК ПОЛЬСЬКІ ОСАДНИКИ З ГАЛИЧИНИ ВИЄДНУЮТЬ ДЛЯ СЕБЕ ДОПОМОГУ У ВАРШАВІ?

Варшава, 20. грудня 1938.

„Без українців наші галицькі поляки булиб найнещасливішими людьми у державі — сказав мені тверезий польський журналіст ознайомлений з проблемою кольонізації та державних субвенцій на „кресові“ цілі. — Протиукраїнський коник дозволяє галицьким полякам домагатися найнеймовірніших дарунків, поступків, допомог і привілеїв, про які в інших сторонах краю ніхто й думати не посміє.“

„А подивіться — продовжував польський журналіст — яка у них знаменита тактика: 16. грудня приїзджає до Варшави президія **„Союзу польських осадників“** старатися за матеріяльну допомогу — в тогож таки дня, окремо, нібн припадково, прибуває зі Львова ще хтось інший, сам шан. **проф. Ст. Ґрабський,** щоб заґіпнотизувати Варшаву „страхіттям української експанзії“. Тактика чудова, вражіння всамітенське, сукцеси — надзвичайні! Правда, що меткик маємо земляків у Сх. Галичині?!“

Щоб все було ясно, дозволю собі на початок пригадати коротеньку вістку, що її принесло „Діло“ перед двома днями. Писали в ній таке:

„У Варшаві перебуває тепер президія головного „Союзу польських осадників“ з предсідником Шпитою на чолі. **Ця делеґація приїхала до Варшави у звязку з численними ліцитаціями польських господарств у Східній Галичині** (в ориґіналі: Східній Малопольщі), що в багатьох випадках спричинює перехід їх у чужі руки. Члени президії Союзу осадників були у премієра ґен. Складковського і також у тих членів уряду, що їх ресорти займаються справою кольонізації у Східній Галичині.“

Делеґація пребувала у Варшаві два дні. В її склад входили крім голови С. О. **Сапити, п. Андрій Вітос** і п. **Заремба.** Делеґація відвідала крім премієра, також мін. **Понятовського і віцеміністра Ґлуховського,** що їм зложила обширний меморіял. Делеґати перевели також відповідні розмови у „Фундуші Праці“ та „Повшехному Закладі Взаїмних Обезпечень“.

Осадничих гостей з Галичини гоноровано у Варшаві надзвичайно. Не обійшлося — очевидно — без інтерв'ю для преси. Ось що сказали панове осадники її представникам:

— „Союз Осадників заснувався 29. травня ц. р., осідком є Львів, а членів нараховує вже 60.000. Наш приїзд до Варшави має на меті звернути увагу міродатних чинників на нашу важку ситуацію і боротьбу вже не тільки за рентовність господарств але й **за поширення польщини на тих ексцонованих теренах.**“

— „Осадництво Сх. Галичини підносить рільничу господарку. Засновуємо молочарні, годівлі, сади, городи. Діємо всюди від ґромадської до територіяльної самоуправи (?). Не зважаючи на велике задовження, що повстало не з нашої вини — **поширюємо та ґрунтуємо польщину, надаючи „кресам“ польський характер.**“

— „Українці, що від довшого часу (!) ведуть енерґійну боротьбу за землю, поборюють нас найсильніше. Ми намагаємося вдержати польський стан власности, а треба памятати, що ми, поляки, втратили там за останніх 15 років 220,000 ґа землі (?!)“.

— „У Варшаві прийняв нас найсердечніше військовий віцеміністр **ґен. Ґлуховський,** який заявив, що у матеріяльно і культурно сильному осаднику добачує одну з найважніших оборонних підстав держави. Урядові зложили ми меморіял у справі: відложення, вдержання екзекуцій, інтервенційних кредитів на купівлю землі, кредитів **на будову шкіл, людових домів, костелів і каплиць,** на розбудову промислу й торговлі. Віримо, що уряд не відмовить.“

З цього інтерв'ю бачимо, що польські осадники та кольоністи у Галичині вміло вмісцевлізувалися у тому, як лучити патріотичні гасла й ґуррапатріотичну демагогію з західним — добувати з Варшави гроші на свої господарства. Замість казати про те, чому саме їх господарства попадають аж у такі довги, що їх ліцитують, вони воліють кричати про „українську експанзію“.

Протиукраїнська демагогія на службі торговельного хисту деяких людей це теж своєрідна квітка у польсько-українських відносинах.

Гро.

Чого хочуть поляки Чортківщини?

Як інформує „Всхуд“, у Чорткові відбувся зїзд повітового комітету порозуміння польських організацій (СППОС), на якому принято отсі резолюції: Поляки домагаються: 1) розбудови фахового шкільництва, 2) дешевого кредиту для польського купецтва, ремесла і рільництва, 3) охорони польського купця перед конкуренцією непольських елементів, 4) кредиту на будову польських торговельних домів та на організацію польського молочарства і зорганізування польської торговлі рільними продуктами, 5) законної акції ревіндикації польських (?) душ, збільшення римо-католицьких парохій та прелімінування в державному буджеті потрібних сум на ціли безплатного виховання римо-катол. священиків, 6) запевнення польської школи кожній польській дитині, бо стверджено, що утраквістичні школи винародовлюють (!) польських дітей, 7) підтримування поляками виключно польських господарських станиць, при чому відступство від того — це свідоме нарушення польських інтересів, 8) спеціяльної опіки для поляків на окраїнах як громадян вищої (?!) кляси, 9) трактування справи скріплення польського елементу на окраїнах як справи рівнорядної зі справою національної оборони і з огляду на те оголошення заборони збирати додаткові добровільні чинитьби ...чби на найвищі ціли, зате наложити загальний обовязок чинитьби на „Кресовий Фонд“, який на тому терені відграє ролю фонду національної оборони.

В дальшому зїзд займався господарськими справами повіту. В цій справі виготовлено меморіял до влади, що його підписали 23 господарські установи Чортківщини.

У зїзді взяло участь до 500 осіб, був теж на ньому староста Васєвич. Постанови зїзду, що їх ми вище навели повнотою, дуже характеристичні для часів, які ми переживаємо, і вимагалиб коментарів, від яких мусимо здержатися з уваги на теперішні цензурні умовини.

Бурхлива дискусія в соймі у справі вживання зброї.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ

В середу 21. ц. м. відбулось останнє пленарне засідання сойму перед святами. На початку нарад маршал сойму **приняв кілька інтерпеляцій українських послів, які зголосили їх ще на засіданні сойму 9. грудня ц. р. а саме: пос. Целевича у справі протиукраїнських подій у Львові, пос. Витвицького у справі конфіскати в „Ділі“ його соймової промови, пос. Біляка у справі знищення „Народнього Дому“ у Красній і пос. Великановича у справі побиття українського населення у Зборівщині** та пос. Зомерштайна у справі подій у львівській політехніці. З черги сойм приняв кілька ратифікаційних законопроєктів і два проекти законів у справі будови залізничих шляхів: Заверце—Тарновські Гори і Скерневіце — Луків.

Опісля пос. Кольбуш зреферував законопроєкт про вживання зброї поліцією та органами охорони кордонів. Референт нарікав, що в Польщі замало поліції і стан її 27.942, себто один поліціянт припадає на 1.215 мешканців. До того поліція виконує коло 200 ріжних справ, що не мають нічого спільного з її головним завданням: безпекою. Дотеперішні законні постанови про вживання зброї не запевняють — заявив референт — достаточно тієї охорони, бо узалежнюють вживання зброї від ріжних умовин і до того дуже складно зредаговані. Новий законопроєкт передбачує дві нові засадничі зміни: 1) **дозволяє вжити зброї підчас погоні за небезпечним проступником або особою, яку підозрівають у важкому злочині** і 2) **дозволяє вжити зброї, щобударемнити нелегальний перехід кордону.** Меншинні посли зголосили дві такі поправки: 1) можна вжити зброї, щоб ударемнити втечу арештованої або притриманої особи, яку функціонар підозріває, що є небезпечним проступником і 2) можна вжити зброї, щоб ударемнити нелегальний перехід кордону крім випадку примусового перехождення через кордон держави. Референт висловився проти обох поправок меншости комісії і поставив внесок, щоб сойм їх відкинув.

За поправками меншости комісії заявився пос. Зомерштайн, а пос. **д-р Перфецький зголосив формальний внесок, щоб сойм ще раз відослав законопроєкт до комісії.** «У противлежному випадку посли Української Парляментарної Репрезентації будуть голосувати за поправками меншости. Одначе до гострої полеміки прийшло щойно у звязку з промовою пос. Путка, який заявив, що **згаданий законопроєкт збільшить лише правний хаос і зменшить безпеку громадянства.** Не маємо нині поліції, що забезпечилаб життя і майно громадян. Увесь поліційний корпус перемінено на політичну поліцію і відсунено її від інших завдань. Поліція виконує ролю: політичну, прокураторів і слідчих суддів. Хоч поліційний корпус начисляє 28.000 осіб, говориться, що поліціянтів замало. Тимчасом 1/3 поліції сидить у судах і прокураторських урядах, 1/3 пише в канцеляріях, а лише 1/3 виконує свої завдання. Тому підтримав внесок пос. Перфецького, щоб відослати законопроєкт до комісії. Проти пос. Путка виступив гостро пос. Бровінський з О.З.Н.

АНТОНІНА СТРУТИНСЬКА. 2)

Безумний дзвонар.

Як тільки ми перейшли жити з Туліпан-уца (вулиці) на нову хату проти мурованої церкви „гирик-католікушів[1]), ждала нас відразу від одного „обивателя Города-Севлюша“ доволі драматична несподіванка.

Ми ще не встигли гаразд розглянутись по новому житлі, як нараз чуємо не то крик, не то спів із угорської чарди[2]): „Шаріка — Шаріка! Шаріка, кіш сентем!![3])

Миттю хтось невидний для ока здоровенною ломакою поторохкав нам по шибі... Дивимося: аж гульк — за вікном і лице: розпечене до червоности, хмільне — дике лице під солом'яним брилем та жилавий пястук у жовто-гарячім, надвечірнім сонці.

Ми задеревіли й наче ті полохенькі ягнята, збились у громадку. Мама теж мов не своя стала.

— Усе то війна війною... Дотого між чужими!...

А невідлучна в таких випадках „домосправниця“ Антошка „аж причекла“, бо ані „пана“, ані її підкомандного — Бартоша (так звався батьків джура) не було дома.

— Йой! Боженьку, ти мій! — вона схопила найменше з нас і хотіла кудись тікати, вся пополотніла.

— Тах-тах-тах! Тах-тах-тах!.. — повторилась удруге і третє атака.

Та спасибі міцним шибам — видержали навлизовижу.

А напасникові знудилася вкінці буковірська іграшка і він потяг далі, деручись тогочаєм пиків нелюдським голосом.

Оттак славно задебютував перед нами наш таки земляк — Янош Дешко і так здобув собі в нас дітей ні пришив ні прилатав, жіночий псевдонім „Шаріко“ від наймення якоїсь героїні з угорської любовної пісеньки.

Була субота і дзвонили.

Пурхнули в небо перші пташки-дзвіночки, а де далі поєдналися з ними і другі побратими — дзвони, гучно заграли. Живуща прохолода повіяла волошковою блакиттю. Кругом запахло свіжими покосами, чебриком та мяткою. Захвилювало.

— Сіно десь пахне... Яринцькі дзвони! Боже милий! — молитовно згадала мама своє рідне гніздо.

І чужа хата від тієї згадки наче прояснилась, повеселіла.

•

Тимчасом фантастична фігура Яноша Дешка займала всіх і манила до себе, хоч уже з першого погляду було видно, що її власникові не ставало пятої клепки; але його лице мало в собі щось своєрідне. Згодом вдалося нам відшукати його прототип.

Якось прийшов до нас місцевий парох. Тоді саме він заявив мамі між іншим недвозначно, хоч і джентельменно:

— Нехай вельможная пані моїй Еммі нічого за Україну не розказуют! (Трохи дітвакувата Емма, його наймолодша доня, частенько позичала в нас українські книжки та цікавилась українською справою.)

Саме отець Емми пильно оглядав ілюстровану історію України Миколи Аркаса. І наглоспинився над картиною князя Свидригайла; по його тонких устах майнув тільки веселий усміх.

—Точ в точ мой вірник! — показав дотепним жестом на широко розкриту книгу. — Треба ему тое сказати. Ото „сегинь“[4]).

— Еге! Справді... Просто портрет! — І нам відразу виринуло перед очима жилаве чоло, оброслі щелепи, широкий ніс і губи та хитрі оченята „Шаріка“. Тільки замість пірнатого шолома славного литовського князя сторчало в Дешка колтуном розкуйовджене волосся, а замість панциря вкривав його сутугу стать блакитний гонведський кабат із пожмятим ополяном та подерті штани...

Аристократичні амбіції Дешка були загально відомі в городі-Севлюші й либонь із тієї причини називали його односельчани „ерцгерцогом“.

Трапиться бувало розмовляє з ним Полібачі[5]), то зумисне гукає що-сили, щоб усяк міг навколо чути.

— Еліен ерцгерцог Янош Дешко[6]) — лунає шляхетно-піднеслий оклик.

Шаріко на привіт паламаря усміхнеться щасливо.

— Що робиш, Дешко? — спустить бачі з тону.

— Буду женитися...

— А з ким?

— З Ільоною — звучить мабуть стереотипна уже відповідь. Зацокоче дзвінкий сміх животи, мов би хто розсипав по долівці кришталеве намисто.

Двадцятилітня панна Ільона, цеж знана красуня в Севлюші: елеґантна білявка з рум'яним личком вишневої троянди та фіялковими очима. Видно, Дешко був неабиякий естет. Злобні язики казали навіть, що якийсь заздрий веселчак із помсти намовив старого до освідчин за руку панни, щоб дошкулити таким робом гордій русинці. Було-ж потім жартів по довколишніх сальонах!

— — — — — — — —

(Далі буде).

[1]) Гирик-католікуш — греко-католик.

[2]) Чарда — корчма.

[3]) Уривок угорської пісні.

[4]) Сегинь — бідний.

[5]) „Бачі“ — дядько (угор.) так, як „пані“ [illegible]

З черги промовляв віцеміністр справедливости Хелмонський запевнюючи, що законопроект є горішньою межею прав поліції і що відповідні інструкції внеможливлять нарушення цього закону.

По цій промові сойм приняв згаданий законопроект у другім і третім читанні. Проти нього голосували лише українські та жидівські посли і пос. Путек.

Після того маршал сойму приняв інтерпеляцію шефа ОЗН. ген. Скварчинського у справі масової еміграції жидів з Польщі, пос. Рачинського у справі чергової новелізації відложеного закону і пос. Йозвіка у справі охорони прикметника „польський". Вкінці сойм вибрав маршалківський суд і маршал замкнув засідання сойму. Чергове засідання відбудеться щойно 11. січня н. р.

МАРШАЛОК СОЙМУ НЕ ПРИНЯВ УКРАЇНСЬКОГО ВНЕСКУ.

Велике зацікавлення в політичних колах викликала письменна відповідь маршала сойму Маковського у справі відомого законопроекту для Сх. Галичини і північно-західніх українських земель, що його зголосила 9. ц. м. Українська Парляментарна Репрезентація на пленарному засіданні сойму. Маршал сойму відповів, що не може приняти зголошеного законопроекту до маршалківської булави, бо він змагає до зміни конституції, а згідно зі ст. 80 уст. 1 конституційного закону конституцію можна змінити з ініціятиви президента, уряду або 1/4 законного числа послів. Отже посольський законопроект, що змагає до зміни конституції, мусить мати підписи найменше 52-ох послів. Посольський законопроект, що не є суперечний з конституцією, вимагає лише 15 підписів.

Довіря для уряду Далядіє.

При кінці вчорашнього засідання французької палати послів уряд поставив питання довіря при голосуванні над буджетом. Палата послів висловила довіря 366-ма голосами проти 265-ох. Проти уряду голосувало 73-ох комуністів, 155-ох соціялістів, 20-ох членів соціялістично-республ. унії, 12-ох членів лівиці, по 2-ох чи 3-ох сусп. радикалів та диких.

ФРАНЦУСЬКА ПАЛАТА ПОСЛІВ ЗААПРОБУВАЛА ФІНАНСОВУ ПОЛІТИКУ УРЯДУ.

Французький парлямент затвердив фінансові декрети уряду 291 голосами проти 184; 34 посли стрималися від голосування. За урядом голосував центр та республіканська федерація.

Другою статтею ухваленого закону парлямент заапробував фінансові декрети міністра Рено — і тим самим зліквідував найдразливіше для уряду питання.

ГЕНЕРАЛЬНА КОНФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ТРАТИТЬ ВПЛИВИ.

Невдатний ґенеральний страйк поважно захитав донедавна ще такою впливовою „ґенеральною конфедерацією праці". Робітники перестають платити вкладки та масово виступають з „конфедерації", домагаючися, щоб з неї усунути політичні впливи Москви.

—o—

ЗАЯВА НОВОГО РУМУНСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Вістку про іменування редактора Гафенка міністром закордонних справ потверджено офіційно.

Передаючи урядування своєму наслідникові, б. мін. Комнен виголосив промову. У відповіди мін. Гафенко заявив, що Румунія буде вести мирну політику міжнародньої співпраці, згідно з королівськими директивами.

Припинення часопису „Церква і Нарід".

У звязку з новими умовинами церковного життя на Волині, визначеними Внутрішнім Статутом Польської Прав. Церкви, з нового року перестає виходити у Кремянці часопис „Церква і Нарід" — орган Волинської Православної Єпархії; він виходив від 1935 р. українською мовою та розсилався усім парохіям на Волині.

Замісць часопису „Церква і Нарід" має виходити часопис польською мовою „Wiadomości Diecezji Wołyńskiej Prawosławnej", що буде офіційним органом волинського православного епископа на Волині.

Не вийде також Український Православний Календар на 1939 р., що його видавав українською мовою Місійний Комітет при Волинській Духовній Консисторії.

Як повстає кандидат на український престіл.

Часи невеселі, а візьмеш у руки якийсь чужий часопис, то повеселішаєш. Іще недавно саме слово Україна брали у лапки, не хотіли його навіть допустити на сторінки ґазети, а тепер воно набрало більшої маґічної сили, як вістка про нововідкриті золотодайні терени над Ріо Д'оро. Пригадали собі політики та журналісти, що Україна постачала перед війною хліб усій Европі... Чи сьогодні хліб — не золото?

Ось перед нами париський щоденник „Парі-Суар" з 17. ц. м. На першій сторінці самі сензації: „Німеччина відновлює свою воєнну фльоту", „Ф. Д. Костер — голова товариства з капіталом три і пів міліярда був ґанґстером" і третя „Драма чи оперетка? Великому князеві Володимирові ввижається українська корона в Берліні". І як під кожним із цих заголовків — фотографія. Молодого кандидата на престіл відфотографували. Цей 21-літній кандидат — син довічного кандидата на російський престіл великого князя Кирила, втішився звістками з усіх усюдів, що десь там хтось підготовляє престіл для українського гетьмана чи царя. Молодець Володимир сів на поїзд і приїхав із Бретанії, де його татенько до кінця життя чекав у фотелі на нову російську революцію, та зорґанізував собі збори... білорусинів. Ці париські білорусини нібито проголосили його кандидатом на український престіл. Хлопчина виховався у Фінляндії і ніколи навіть не бачив України. Досі він навіть не цікавився політикою та вів спокійне життя рентієра маєтку свого батька у Бретанії, студіюючи теж „гуманістику" в париському університеті.

Американський „Ню-Йорк Геральд" приніс перший звістку, що 21-літній князь Володимир вибереться до Берліна на важну розмову з Гітлером у справі України. До цього додали вісенітницю, що якась Українська Національна Рада мала буцім-то згодитись на таку кандидатуру та що в Берліні теж зустрінуть її радо. На це вуйко молодця великий князь Андрій відповів спростуванням, що вістки про зустріч його сестрінка з Гітлером просто вигадані. Молодий Володимир їде до Німеччини на Різдвяні свята, зовсім приватно, щоб побачитися зі своєю сестрою Кирою, що вийшла заміж на весну за другого сина пруського кронпринца Людвика-Фердинанда.

Отже вся історія з престолом зродилася з дні каламаря деяких репортерів. Молодий російський князь заявив, доречі, репортерам, що він приняв би український престіл тільки разом із російським, бо так заявляли всі його попередники — тато й інші еміґрантські кандидати на крісло Леніна та Сталіна.

Ось як родяться ґазетні сензації довкола України. В одному париському часописі ми читали цими днями, що Шевченко був професором університету в Києві, у другому, що у Хусті зявився майбутній вожд української армії князь Розумовський. Одно правда, що тепер „качок" у французькій пресі про українські справи мало. Денникарі здебільша знають до кого звертатися за інформаціями і вчені та професори радо постачають їм потрібні матеріяли.

Італія виповіла Франції договір з 1935. року.

Як подає Авас, мін. Чяно повідомив французького амбасадора в Римі, що італійський уряд не вважає обовязуючим франко-італійського договору з 1935. р., бо він не годиться з теперішньою ситуацією.

Французькі політичні кола є іншої думки. Вони вважають, що хоч згаданий договір не є ратифікований і не ввійшов у життя, він становить ліквідацію всіх спірних питань між обома державами. Підписуючи його, Франція поробила поважні уступки, щоб відновити франко-італійську приязнь.

Японія відкличе свого амбасадора з Москви!

20-ТИСЯЧНА КИТАЙСЬКА АРМІЯ БОРЕТЬСЯ ПО БОЦІ ЯПОНІЇ.

Як подає щоденник „Кокумін Шімбу", японський уряд відкличе амбасадора з Москви, якщо СССР до суботи не дасть задовільної відповіди у справі риболовства.

Як подає Домеі, нанкінський (японофільський) уряд утворив китайську реґулярну армію, зложену з 20.000 вояків, яка має воювати з 80-ма тисячами китайських партизанів.

Новий уряд Югославії.

Стоядінович залишився на становищі премієра.

Після виборів до парляменту Югославії, премієр Стоядінович зложив регентові димісію уряду. Тому, що партія Стоядіновича дістала 2/3 голосів у виборах, регент доручив Стоядіновичеві створити новий кабінет.

У новому уряді Югославії розподіл ресортів такий: премієр і міністр закорд. справ: Стоядінович, комунікація: Спаго, справедливість: Станкович, освіта: Куюнджич, сусп. опіка: Цветкович, ліси й копальні: Лянсіца, публ. роботи: Крек, війна й маринарка: Неділ, торговля й промисл: Кабалін, тіловиховання: Местрович, міністри без теки: Дерданович та Ачімович. З попереднього уряду уступив лише словінець д-р Корошец.

—o—

Економічний огляд.

Приспішений процес господарського дозрівання.

У КРУТІЖІ БОЙКОТОВОЇ ПРОПАҐАНДИ.

На вулицях Львова появилось в останніх днях, що попереджують латинське Різдво, особливо багато пропаґаторів польської „ународовленої" торговлі. Прохожих засипують вони масою летючок, закликаючи в них купувати тільки в польських купців. Виїзджають на вулицю навіть тягарові авта з явно-бойкотовими гаслами. Ці гасла звернені не тільки проти жидівських, але й **проти українських** крамниць. На вікнах польських торговельних станиць появились наліпки в національно-польських кольорах, з надруком: „Купуючи в польських купців, будуєш господарську могутність Польщі." На торговицях, над прилавками і збірниками з рибою повівають транспаренти, якими продавці леґітимують свою „католицьку" чи „християнську" віру, а то студентську приналежність („техніцке риби"). Товариство „Самооборона" з Коральницької 6 видало спеціяльний передсвяточний бюлетин („Свйонтечни Бюлетин Пропаґандови хшесціяньскеґо гандлю, пшемислу і ржемйосла"), наклинкуючи до дальшої боротьби за польську „ународовлену" торговлю, пятнують „зрадників народу, ріжного типу шабесґоїв чи штроманів" та апелюючи до совісти песимістів. „Бюлетин" — читаємо в передовиці — „має завданнями з одної сторони вказати на просто катастрофальний стан польської торговлі, промислу, ремесла, вільних звань, тощо, опанованих жидівством, а на терені південно східних земель також **щораз активнішими українцями** (обовязково в лапках!), з другої сторони — загріти й заохотити до боротьби з цим анормальним станом, хочби подаючи широкому загалові можливо обширний виказ чисто польських станиць ріжного роду, до яких тільки звертатись є обовязком кожного поляка". Та цією короткою згадкою про господарську активність українців, які не повинні спряти поляки, не вичерпується протиукраїнський матеріял „Бюлетину". Є ще окрема стаття, в якій під гаслом „ані одни грош за набіл у чужі руки" присвячена ширша увага „Маслосоюзові", як конкурентові „Малоп. Зайонзк-у Млечарск-ого", з цифровим насвітленням конкуренційних змагань.

Очевидно — в акції „ународовлення" торговлі мають поляки право і можливість уживати всіх засобів, до проголошування бойкоту українських торговельних станиць включно. Та чим ці засоби „мінніші", „яскравіші", тим кориснішe вони впливають на ...українців. Так! Поговоріть із нашими купцями, а довідаєтесь, що **голосні! недавно події** у Львові і в деяких інших містах дали їм численну українську кліентелю, що досі оминала рідні крамниці. **В багатьох покупців віділзвалась совість, національна гордість і амбіція!** Десь поділася рабська психіка! Віднайшлась внутрішня сила побороти погані звички чи недовіря до всього що рідне! Появилось зрозуміння, що нужди, недостатків і безробіття (а того всього ще дуже багато серед українців!) позбутись можемо **тільки** при помочі господарського патріотизму, який появляти треба **повсякчасно, на кожному кроці і при кожній нагоді щодень щохвилини!**

Нема сумніву, **що цей природній процес дозрівання нації** приспішують ті, що видвигають протиукраїнські бойкотові гасла з хвилинними матеріяльними шкодами для українських господарських станиць. Хвилинні шкоди швидко вирівнює підштовхана національна амбіція, з трівких наслідків зросту національної амбіції залишається **багато.** Без пікет, що силою завертають покупців з порога неґідної станиці, без репресій і погроз з нашого боку, дозріває господарське обличчя українського громадянства. Тільки **завдяки нашій дійсности, завдяки** обставинам, в яких доводиться жити і працювати. Може колись будемо вдячні за те, що саме така була сучасна дійсність, а не інша. **Н-вич.**

Будівельно-щадничa акція серед ріжних професій.

В „Ділі" з 1. X. ц. р. вмістили ми статтю м-ра М. Бо[illegible] про будівельне щадництво, як засіб будови власного дому. Ми згадували про ту справу також у нашому часописі з 20. листопада 1938 р. при нагоді пресової конференції у Міщанському Союзі Кредитовому.

Тепер хочемо поділитися з нашими читачами висліднми цієї акції на українському терені.

Акція будівельного щадництва охопила вже не лише Львів, але також край, зокрема так зване автономія. Вона знайшла свій перший практичний відгук передусім серед учительства, приватних службовців і серед ремісництва. **Учителі,** примушені думати про спеціяльно-виховні справи, добре розуміють вагу власного дому під економічним, родинним і суспільним оглядом. Тому вони найбільше тужать за власними домами і найскоріше підхопили ініціятиву Міщанського Союзу Кредитового. Вони заключили будівельні договори на 39 і пів процент всіх бажаних позичок.

Найбільшу частину заходу **приватних службовців** треба мабуть ховірне. Тому службовці також підперли свою вигоду залишитися від комірного і почали будівельно-щадничу акцію М. С. К. Бажані ними позички в заключених договорах рівні 27% всіх бажаних позичок. Коло приватних службовців у нас вже дуже широке і видавані ним на комірне суми доходять до величезних квот. Кошти ті йдуть звичайно в чужі руки і для українського господарського життя вони пропадають. Тимчасом засади будівельного щадництва дають змогу за рівновартість комірного прийти до власного дому.

Потребу здорового власного дому зрозуміли також **ремісники,** які — навіть при найчистіше ведених варстатах — не можуть зберегти в них зарошених чистого повітря, бо завсіди при праці ремісника витворюється більша, або менша кількість пороху. Тому ремісник відчуває потребу принайменше в тому часі, коли не працює, віддихати чистим повітрям. Це можна осягнути, мешкаючи в домі за містом або на передмісті. Коло дому обовязково повинен знаходитися городець, чи сад і саме він — зокрема в домі дає змогу відпочивати загалі і сили до праці у варстаті. Ремісники заключили договори на таку саму суму як учителі, то є на 30 і пів процент у відношенні до всіх бажаних позичок.

Чергове місце займають **купці,** які заключили договори на 8% у відношенні до всіх бажаних позичок. **Самоврядні службовики** заключили договори на 8% у відношенні до суми всіх бажаних позичок, а **священики** по 1%.

З цього погляду ствердити треба, що вагу власних домів доцінюють у нас вже майже всі суспільні стани і кількість підписаних на будівельників раз-у-раз росте. Повне зрозуміння цієї справи і помноження кількости наших власних домів у містах буде великим вкладом у наше національне господарство і скріпить наші сили на всіх ділянках **життя.**

В нас нема багатіїв. Будівельне щадництво дає змогу навіть найбіднішій людині прийти [illegible] до посідання власного дому у місті. З того огляду акція М. С. К. представляє тим більшу суспільну вартість.

З ФАХОВОЇ ПРЕСИ.

ВІДНОВЛЕННЯ ЖУРНАЛУ „УКРАЇНСЬКИЙ АГРОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК".

Недавно появилась 6-та книжка журналу „Український Агрономічний Вістник", а 2-га, коли рахувати від його відновлення після трьох років перерви. В 1934 році був він квартальником, тепер появляється (мабуть поки що) неперіодично. Видавцем його був тодішній і теперішній редактор, **інж. д-р Е. Храплівий.** Тепер і видавцем „У. А. Вістника" є „Т-во Українських Агрономів" у Львові. Взялось воно продовжувати видавання журналу, бо — як читаємо у вступі до 5-6 книжки — „він не тільки був, але і сьогодні є для українського господарського світу **потрібний.** Був [illegible] і надалі осередком праці і досягнень українських агрономічних і господарського світу, зв'язаного з українським сільським господарством, українським селом і його змаганням."

Слушно зазначено, що такий журнал потрібний. Він в першу чергу необхідний тим, що працюють над розвитком української сільсько-господарської культури, нашим агрономам, що — бажаючи сповнити як слід свою важну місію — в гущі селянства мусять безупинно слідкувати за осягами чужої і своєї агрономічної науки, яку хочуть мати в основі своєї повсякденної праці. Та круг читачів „У. А. В." повинен бути **багато ширший.** Він повинен обіймати всіх тих, що стоять близько до сільського господарства і з тих от свого знання та досвіду не вдоволяються вже тематикою і вкладом популярних сільсько-господарських журналів.

На зміст згаданих двох випусків складаються статті, реферати, огляди, рецензії, ріжні записки, тощо. Дві сильветки: провідника українського селянства д-ра Е. Олесницького (автор д-р І. Витанович) і заслуженого теоретика суспільної агрономії проф. К. Мацієвича в 40-ліття його праці (автор В. Доманицький) заповнили перші сторінки обох випусків. Дальше йдуть фахові статті: доц. І. Мазепи „Проблема поліпшення помовних", проф. К. Мацієвича „Наслідки планового господарства для хліборобства України", інж. А. Романенка „Методика і техніка дослідів у селянських господарствах", д-ра М. Стахурського „До проблеми епізоотіольогії деяких пошесних недуг", інж. Ю. Ваньківського „До проблеми насного збіжевого насінництва в Галичині. Організаційній темі присвячена стаття д-ра інж. Е. Храплівого: „Як повстало Т-во У. Агрономів" і постійний відділ П. А. „Записник нашої агрономічної праці". В рефератах і рецензіях поміщено чимало цікавого з ділянки сільського господарства в нас і в чужих та з фахової літератури. Читаючи їх, відчуваєте дбайливу руку редактора в доборі матеріялу.

Бажаємо видавцеві, щоб якнайскорше міг перетворити „У. А. В." з неперіодика на періодик. —ч.

—o—

ТУНІС, СУЕЗЬКИЙ КАНАЛ І ПРИСТАНЬ ДЖІБУТІ В ІТАЛІЙСЬКО-ФРАНЦУСЬКОМУ КОНФЛІКТІ.

Домагання, що їх видвигнула тепер Італія, загострюючи міжнародню ситуацію, дотичать Тунісу, Суезького Каналу і східно-африканського порту Джібуті.

В Тунісі Італія вдавна зацікавлена господарсько: італійців там усе ще дещо більше від французів, не зважаючи на те, що Туніс є васальною державою Франції. Тісно торговельні звязки Італії з Тунісом дуже живі, хоч Італія стоїть на другому місці після Франції.

Туніс багатий копалинами: фосфоритами, залізною, оловяною і цинковою рудою та сіллю. Крім того продукує він багато збіжжя, маючи поважні надвишки на експорт, овочі (дактилі, тощо), оливу, вино і т. ін. В імпорті до Тунісу велику ролю грають ріжні промислові вироби (машини, текстилі, тощо), а крім того й деякі харчові продукти.

Дальшою костею незгоди Італії і Франції в теперішньому моменті є бажання Італії добитися впливу на Товариство Суезького Каналу. Ця справа для Італії має незвичайну вагу, бо через згаданий канал веде шлях до східної Африки, з якою після завоювання Абісинії Італія дуже тісно звязана. Вона стоїть на другому місці серед клієнтів Суезького Каналу і платить величезні суми за переїзди її кораблів, не маючи ніякого впливу на висоту переплатних ставок.

Третя справа — це порт Джібуті у французькій Сомалі, осередок торговлі з Абісинією, що має **єдиноку** залізничу сполуку з її столицею Аддіс-Абебою. І саме про цю залізницю йде італійцям, що хотіли б добути вплив на її адміністрацію в терені і в самому порті, забезпечуючи собі цей найкращий комунікаційний шлях з глибини Абісинії.

—o—

З нашої кооперації.

МОЖЛИВІСТЬ ФІЛЬМОВОГО КООПЕРАТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА У НАС.

Під таким заголовком помістив „Господарсько-Кооперативний Часопис" (ч. 50) статтю **Вас. Л.** з якої після короткого огляду дотеперішніх українських фільмових підприємств у краю і на еміграції читаємо про намір Р. С. У. К. **заложити окружну кооперативу для ведення мандрівних кін, а навіть для фільмового виробництва:**

„Виепродукування української кооперативної фільми „До добра і краси", яка відповідає до нашої спроможности вийшла **зовсім задовільно,** дала притоку до глибших застанов над можливостями якогось фільмового українського фільмового підприємства. Показалося що вже навіть для експльоатації фільми „До добра і краси" потрібно покликати до життя нову установу, якої діяльність на взір самособою обмежилася б тільки до висвітлювання цієї одної фільми. Дирекція РСУК запропонувала, що такою установою буде окрема кооперативна з клясичною назвою кооперативна установа. Статут фільмокооперативи опрацював сам Правний Відділ РСУК і в найближчих днях він буде вислатаний, після чого відбудуться Установчі Збори кооперативи і статут буде зареєстрований.

В дальшому оповідається автор над можливостями розвитку фільмової кооперативи. На основі досвіду з показів при висвітлюванні фільми „До добра і краси" по наших містах стверджуєте він, що ці можливості є. Нова кооператива мусіла б посередньо **виробництво** хронік і документарних фільм (звукові вислаб до Америки і Карпатської України), **експльоатацію** хронік і короткометражних для села чужих фільм та **посередництво** між закупн. фільм. [illegible] і кінотеатрами в краю.

Сторінка без політики.

Великий шум довкола одної Венери.

У квітні 1937 р. французький землевласник Гонон у містечку Брізе над Льоарою наткнувся на полі на якусь статую. У містечку знайшовся знавець мистецтва, який рішив, що статуя має велику вартість і треба з нею звернутись до офіційних експертів у Парижі. Приїхали експерти з Парижа. Всі без вийнятку погодились, що це твір давньої давнини — Венера без лівого рамени, без носа і підстави, з І-го віку по Хр., грецького або ґальо-романського походження, з фароського мармуру. Були і такі критики мистецтва, які впевняли, що Венера вийшла з рук самого Фідія. Власник статуї поставив її на своому подвірі під гарною альтаною і мав майже щодня гостей з усіх закутин Франції. Преса рознесла славу цього твору по всій Франції. В неділю і свята приїзджали до Брізе теж чужинці. Гомон брав по два-три франки за вступ до грецького архитвору. Почали прибувати листи з ріжними пропозиціями з чужини, щоб Венеру купити. Міністерство освіти, що піклується мистецтвом подбало за спеціяльну охорону великого твору, щоб його не вкрали, як колись Ліонардову „Монну Лізу". Гомон дістав навіть державну допомогу, щоб повести нові розкопи на його землі, може там можна найти відбиті частини грецької статуї. Відламків не знайшли, але появився урядовий декрет, який ствердив, що віднайдена Венера дорогоцінний давній грецький твір, що повинен опинитися в державному музею. Тоді італійський різьбар Франц Кремонезе заявив прилюдно, що автором Венери є він. При цьому оповів, як і коли він її створив і як закопав у землю, щоб дочекатись обективної оцінки своєї праці. Знавці довго йому не вірили, але він мав докази, що були сильніші, ніж теорії. Мармур, що пішов на різьбу взяв Кремонезе з Карари в 1934 р. заплативши за нього 3.500 фр. Він працював над різьбою два роки і щойно коли вона була готова, він почав відбивати з неї кусні, які сховав на доказ своєї праці. Він закопав статую на полі Гонона разом зі своїм братом і чекав 6 місяців, поки хлібороб не виоре її. Вся Франція мала тему до розмов, гумористична преса знущалася над професорами і директорами, що не вміють відріжнити археольоґічного зразка від твору сучасного артиста. Але здоровий розум узяв верх. Міністерство відкликало свій декрет і признало великий талант мистцеві. Кремонезе дістане за свій твір винагороду і крім цього замовлення на чотири статуї у грецькому стилі, що стоятимуть як прикраса на одному з найбільших мостів над Сеною в Парижі — на мості Карувель. Кремонезе добився свого: — його імя стало славне в усьому світі.

Канадійські пятенята на проході.

Канадійські пятенята стали тепер зовсім справжньо матерям цілого світу як зразок правильної опіки над дітьми. Перші три місяці д-р Дафо велів мити пятенят лиш лагідним оливковим олійком, пізніше — виключно милом Пальмолів на оливковім олійку.

Люди в тіні.

НАСЛІДНИКИ „МІТИЧНОГО" ПОЛКОВНИКА ЛЬОРЕНСА.

На близькому Сході, здавалось би завдяки палестинським подіям панує спокій. Та воно лиш так здається, цей спокій поверховний. Перехрещуються там ріжні впливи, ріжні інтереси, змагаються ріжні ідеї, вударюються ріжні течії. Інтереси ріжних держав стрічаються зі собою на тих величезних просторах. Імперіялізм неодної европейської держави намагається там приєднати для себе тубильців, вживаючи при тому ріжних гасел.

Англія мала давніше напів мітичну постать полковника Льоренса прозрабського діяча, якого прізвище стало просто символом Сходу. Правда, Льоренс став славний щойно тоді, коли виконав уже свої завдання та виступив як письменник.

Англія, яка в Палестині мусіла перейти від політики до воєнної акції, таки не зреклася свого впливу в арабських державах, в Середущій Азії. Льоренс не залишився без наслідників. Та ясно, що вони працюють в тіні. Вони працюють дискретно, намагаючися звертати на себе щонайменше уваги — не виступають зовсім назовні. Чим більше мають вони значіння і впливи у краях, в яких працюють, тим менше про них люди знають, тим менше про них говорять.

На близькому Сході має Велика Британія пятьох наслідників Льоренса, які боронять інтересів англійської імперії на згаданих теренах, що їм всім загрожує зовсім поважно експанзія Німеччини й Італії.

ПЕРШИЙ.

Перший із тих наслідників Джон Фільбі — це один із найкращих знавців відносин в Арабії. Про те найкраще свідчать його два твори присвячені арабським питанням. Фільбі служив довгі роки в Індії, при Сівіль Сервіс. Підчас війни призначили його до Арабії. Приязнь з Ібн Саудом прочистила йому шлях до становища. У ті часи Ібн Сауд був лиш шейком одного арабського племени. Колиж він обняв престіл короля Гаджеґу, віддав Фільбієві становище головного дорадника, що не викликало ніяких протестів, бо Фільбі був магометанином. Тепер Фільбі мешкає в Мецці де офіційно вважають його підчиненим Ібн Сауда, хоч у дійсности можна його вважати резидентом Великої Британії.

ДРУГИЙ.

Чималі впливи серед бедуїнів має Абу-аль-Ганак. Його знає там кожна дитина. В дійсності Абу-аль-Ганак є отаманом англійської армії Й. Ц. Глябом, на службі його королівської величности Юрія VI. Впливи Гляба незвичайно великі і йому теж може Англія завдячувати, що перед двома роками минула Англію неприємна небезпека, коли 70.000 узброєних арабів-бедуїнів мало вдертися до Палестини.

ТРЕТІЙ.

Найкращим знавцем усіх справ, що торкаються Середущої Азії, є тепер Й. Едмонтс. Його урядовий титул такий: Дорадник короля Іраку. Та його завдання куди більші й куди ширші. Виконувати їх приходиться йому доволі легко ще й тому, що він знає 12 мов, в тому теж і перську мову. Тому теж у засяг його діяльности входить ціла полоса британських впливів над Перським заливом.

ЧЕТВЕРТИЙ.

Крім Фільбія, визначне місце, як знавець та діяч на тому терені займає ще Бертрам Томас, якого вважають за одного з найкращих знавців у ділянці політичної орієнталістики.

ПЯТИЙ.

Найменше відомий — це останній із пятих, про якого в Арабії говорять, що він зявляється нагло й несподівано, як самум. Він має величезне довіря серед арабів, не відріжняється назовні нічим від них і таким чином боронить на своєму становищі інтересів Великої Британії.

Англія знайшла наслідників, гідних свого великого попередника Льоренса і вони, майже невідомі в Европі, люди, які свідомо втікають перед розголосом, змагаються за вдержання англійської влади та англійських впливів на далекім Сході, що саме тепер загрожений акцією та впливами таких же самих „Льоренсів" — німецьких та італійських.

—o—

АЛЬ КАПОНЕ ЗБОЖЕВОЛІВ.

Славний пачкар алькоголю та вожд американських ґанґстерів Аль Капоне відбував кару у вязниці в Алькатраз, яка має славу одної з найтяжчих американських вязниць. До кінця кари він має вже лиш 6 місяців. Перед кількома днями Аль Капоне мали в нагороду за добру поведінку перенести до іншої, лекшої вязниці. Та виявилося, що побут у вязниці Алькатраз так погано вплинув на стан нервів Аль Капоне, що він збожеволів і його мусіли примістити в лічниці для умово хорих.

Лікарі запевняють, що Аль Капоне виздоровіє.

СПАЛИЛИ МАГІКА НА КОСТИРІ.

В малім селі Гавнатля в Мексику поселився, славний колись у Мексику магік Хозе Маріллья.

Маріллья виступав замолоду на сценах театриків у ріжних краях, але на старість він мусів покинути свою професію та жив зі скромної ренти, що її виплачував банк від уміщеного там невеличкого капіталу.

На щастя, Маріллья не вмів стриматися від того, щоб час до часу не заімпонувати мешканцям села ріжними малими штучками. Він ...вив із повітря гроші, витягав із носа яйце і ...

Напівдикі мешканці села дивилися на ті пописи з подивом, але одночасно зі страхом. Вкінці вони почали вважати магіка за чарівника, що у висліді дало трагічне закінчення. Одного дня зібралася старшина села та рішила нещасного магіка спалити на кострі. І справді магіка зловили, облили нафтою та спалили серед несамовитих обрядів.

Головних організаторів того жахливого самосуду арештували та засудили на досмертну вязницю.

ВЕСЕЛЕ.

Батько: Коли я був у твоїм віці, то я ніколи не брехав!

Синок: А в якому віці ти почав брехати?

—o—

Учитель у І-ій народній дав таку вправу: „Який місяць має 28 днів?"

Усі діти відповіли: „У школі — кожний".

—o—

— Марусю, чи ти вийдеш за мене заміж?

— Не гнівайся Бодю, цього не може бути. Але повір мені, що я ціле життя буду згадувати тебе як такого, що мав незвичайно велике почуття краси та смаку.

† Д-р Данило Стахура

помер у Празі.

Перед кількома днями приїхав до Праги, з Перечина на Карпатській Україні, куди переселився з Ужгороду, **д-р Данило Стахура**, спенсіонований надрадник Краєвого Суду в Береґові, знаний народній діяч і довголітній посол до австрійського парляменту, і тут помер 20. ц. м. вечором.

Данило Стахура народився 19. XII. 1860 р. в Полянах у Галичині. Правничі студії кінчив у Львові, потім був адвокатським конципієнтом у Тернополі, де в тому часі щойно зачала пробуджуватись національна свідомість. Міщанство з погордою і навіть ненавистю гляділо на селянство, тому він узявся ту пропасть усувати, що йому за кілька літ майже вповні пощастило. Працював у Міщанському Брацтві та клав основи під дальші українські національні організації. Згодом перенісся до Перемишля, відтак у Самборі отворив адвокатську канцелярію. Там працював в існуючих і заложив нові українські організації та був довгі роки головою „Української Бесіди". За заслуги на полі національного відродження в 1907 р. був вибраний послом до австрійського парляменту, в якім був аж до закінчення війни.

З вибухом війни став членом Української Національної Ради у Львові, а по приході москалів його вивезли як закладника до Симбірська над Волгою, де перебув три роки. По повороті до Самбора продовжав свою працю аж до війни з поляками. Потім пішов на еміґрацію і якийсь час перебував у Мукачеві, звідки дістався як судовий радник до Краєвого Суду в Береґові. Рівночасно помагав класти підвалини для українського національного відродження і працював у „Просвіті" в Ужгороді та в читальні і філії в Береґові. По кількох роках служби перейшов на пенсію і перенісся до Ужгороду, де часто бачили його при уладжуванні практичних правничих викладів для селянства по околичних селах та для молоді в ужгородських школах.

Виховав двох синів адвокатів, Романа у Сваляві і Михайла в Севлющі та 3 доньки, з яких дві замужні в Галичині й одна у Празі і всі вони вірні своїй Українській Нації.

Його похорон відбувся у пятницю 23. ц. м. у Празі. В. Й. П.!

Яр. Ол.

—o—

Вибори до міських рад у Городку і Винниках.

Минулої неділі відбулися вибори до міських рад у Городку і Винниках. Одначе тому, що узгіднено листи — голосування не було, поза трьома округами в Городку.

У Винниках **українці мають 6 мандатів**, поляки дістали 9 мандатів (ОЗН — 5) і німці 1. В попередній раді поляки мали лише 8 мандатів, себто здобули один більше.

В Городку **українці мають ледви 4 мандати**, поляки аж 14, жиди 6. Отже в Городку консервують стан посідання, що істнував у попередній раді.

Італійська преса про мадярські імперіялістичні претенсії до Карпатської України.

З нагоди поїздки мін. Чяна до Будапешту „Ґазетта дель Попольо" підкреслює, що Мадярщина не хотіла погодитися на нову північну границю, дарма що віденський арбітраж визнач[…] її згідно з етнографічними межами. Мадярщина намагалася змінити віденську постанову, але цей ревізіонізм був би її чимало коштував.

Також „Іль Телеґрафо", що є власністю родини Чянів, осуджує мадярський „гіперревізіонізм" у відношенні до Карпатської України та робить Мадярщині надію на зворот інших, цінніших земель, що давніше належали до Мадярщини.

МІНІСТР ЧЯНО ВЕРНУВСЯ ДО РИМУ.

Мін. Чяно вернувся до Риму в год. 8.30 разом з мадярським послом у Римі та з почотом. На двірці повитало його чотирьох міністрів та ґубернатор Риму.

ПЕРЕД ПОЇЗДКОЮ МІН. ЧЯНА до БІЛГОРОДУ

З Риму потверджують вістку, що мін. Чяно виїде в половині січня до Білгороду, щоб переговорити з тамошніми урядовими колами. Припускають, що буде намагатися довести до поправи взаємин між Мадярщиною та Юґославією.

—o—

Поголоска про зміну столиці Карпатської України.

„Ілюстровани Курер Цодзєнни" приносить мало імовірну вістку, немовби уряд Карпатської України брав під розвагу плян зміни осідку; новою столицею сталоб Довге, місто положене в самому осередку краю, на північний захід від Хусту.

ЯК „ІЛЮСТРОВАНИ КУРЄР ЦОДЗЄННИ" ПЕРЕДАЄ ІНТЕРВЮ?

Мін. Ревай дав представникові „Ілюстрованого Курера Цодзенного" інтервю, в якому запевнив, що уряд Карпатської України не має ніяких аґресивних плянів супроти Польщі та хоче жити зі всіми сусідами в згоді. Відомий зі свого „джентельменства" краківський щоденник помістив це інтрвю у питомій собі формі: при назвищах мін. Ревая та прем. о. Волошина їхні титули помістив у лапках і до того до інтервю додав коментар, мовляв: ще колись пригадаємо цю заяву мін. Ревая.

—o—

Консуль Великої Британії замішаний у шпигунську аферу в національній Еспанії.

Міністерство закордонних справ з Бурґосу повідомляє: Розвідча служба викрила в мішку з поштою британського консуля в Сан Севастіяні, що її віз британський віцеконсуль Ґудмен, документи, які мали служити для поінформування ворога про оперативні пляни національних військ, крім того еспанські гроші, незареєстровані в девізовім уряді.

Дипломатичний представник Англії висловив готовість дати вияснення та облегшити завдання еспанської влади.

Як подає англійська преса, у Бурґосі арештовано коло 1.000 осіб.

Національний уряд заперечує поголоски, немовби у звязку з викриттям шпигунської афери дійшло до заворушень.

Злучені Держави відкинули німецький протест.

Заступник американського державного секретаря Саммер заявив представникам преси, що німецький шарже д' аффер зложив протест проти промови міністра Айкса у Клівленді, домагаючись від американського уряду публичних перепросин. Саммер не приняв протесту, мовляв: коли Айкс осудив двох американців, які приняли німецькі відзначення, то це внутрішня справа. Те, що Айкс скритикував німецьку політику, не повинно порушити німецької публичної опінії.

Новинки з Карпатської України.

Українська національна свідомість пробуджується в Карпатській Україні і в таких місцевостях, в яких досі було мало свідомих українців. Недавно основано філію Української Народньої Ради та відділ „Карпатської Січи" у Драгові к. Хусту. Досі це село відоме було зі сильних впливів куртяківців. На зборах, в яких взяли громадно участь мешканці села, промовляв письменник Гренджа-Донський, - представник карпатоукраїнського уряду пропаґанди.

Нова мадярська жертва. Свідоме українське село Дравці к. Ужгороду, яке рішенням віденського арбітражу припало несправедливо мадярам, є новим панам справжнім терням в оці. Тому теж мадяри переслідують усіх свідомих українців, мешканців того села. Новою жертвою мадярів став селянин Іван Михалина, який вернувся до Дравців як здемобілізований вояк федеративної армії із Перечина. Підчас одного зі зударів між мадярськими жандармами Михалину вбили. Мадяри помстилися таким чином на тому селянинові за діяльність його брата, учителя в Кальнику к. Мукачева та активного члена українських товариств.

Українці не хочуть мадярської мови у школі. В Коритнянах біля Ужгороду живуть усього дві мадярські родини. Управитель школи Ортутай завів у школі мадярську мову. Молодь та старші рішуче проти цього запротестували. У селі почалися неспокої. Мадярський прапор в домі новопризначеного старости здерли; до жандармів кидали камінням. У Дравцях жандарми розганяють молодь, яка співає українські пісні. На церковній вежі вивісив хтось жовто-блакитний прапор. Щоб його здіймити, мусіли спроваджувати з Ужгороду аж пожежну драбину.

Новим режисером карпатоукраїнського державного театру в Хусті став відомий на Закарпатті балетмайстер та актор Володимир Лібовицький, який минулого літа мав великий успіх у фільмі з життя Гуцульщини „Полонинське кохання". Артист Лібовицький дістав тепер пропозиції від берлінської „Уфа" та празької фільмової фірми „АВ" взяти участь у накручуванні українських фільм. Артист Лібовицький став режисером на місце бл. п. М. Аркаса.

Попит на карпатоукраїнське вино збільшується. Тому що зі Середнього утруднена покищо комунікація, попит на середнянські вина сильно збільшився. Також винарі в Севлющі мають багато покупців на вино, яке продають тільки за готівку і то за ціну на 2 чк. підвищену (на 1 літрі).

ПАНАХИДА ПО БЛ. П. МИКОЛІ АРКАСОВІ У ПРАЗІ.

В неділю 18. ц. м. вшанувало українське громадянство память полковника і шефрежисера українського державного театру „Нова Сцена" в Хусті **Миколи Аркаса** панахидою у православній **церкві, де численно зібралися** бувші українські вояки, старшини, політики, професори високих шкіл і молодь. Співав Український Хор.

Яр. Ол.

Вшануйте тих, що віддали себе в жертву нашій Батьківщині.

ПРОТИЖИДІВСЬКИЙ ЗАКОН У МАДЯРЩИНІ.

Нині (у пятницю) мадярський уряд предкладає парляментові проект закону, який обмежує участь жидів у публичному житті та в поодиноких ділянках, замикаючи перед ними зовсім деякі звання. Закон відноситься і до людей, які мають більше ніж четвертину жидівської крови, але не торкається жидів, відзначених у світовій війні.

—o—

ЗАКАРПАТСЬКА ДІТВОРА ВДОВОЛЕНА НОВИМИ ШКІЛЬНИМИ ПІДРУЧНИКАМИ.

Шкільна наука у Карпатській Україні йде вже правильно у великій частині шкіл. Дітвора дістала нові шкільні підручники, написані живою мовою, і дуже ними вдоволена, подібно як і батьки. Дотеперішні підручники друкувались штучнім „карпаторуським" язицію.

—o—

КАНАДА ВИЗНАЛА АНЕКСІЮ АБІСИНІЇ.

Канадійський премієр попросив британського амбасадора в Римі, щоб він повідомив італійський уряд, що Канада визнає італійського короля цісарем Абісинії.

—o—

ІНЦИДЕНТ НА ПОЛЬСЬКО-ЧЕСЬКОМУ КОРДОНІ.

ПАТ повідомляє: В четвер в год. 18. чеські боївкарі кинули гранату на двох поліціянтів, що виходили з поліційної станиці у Дзецьморовіцах (пов. Фриштат). Відломки гранати поранили пост. Варваса в живіт і серце, пост. Ґнізу в голови і в ноги.

На приказ головної команди поліції йде енергійне слідство.

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 1825 64-100

— **„Свят-вечірні й різдвяні страви".** Книжка на часі! 80 сот., порто 25 сот. В книгарнях і в „Новій Бібліотеці" Львів, Коцюва 4. 2996 -7

— **Всч. ОО. Душпастирям і Катехитам під увагу!** Зближається II. шкільне півріччя, найкращий час, щоб шкільні діти доповнили браки у своїх книжках. Тому замовляйте друге видання **катехизму „Божа Наука"**, одобрений Гр.-кат. Єпископатом і шкільною владою для IV. і V. кл. вселюдних шкіл. Ціна 1.— зол., при більших замовленнях опуст. Замовлення слати: **Канцелярія гр.-кат. Митрополичої Консисторії Львів, пл. св. Юра 5.** 2—3

— **З якнайкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік оснув. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46.** 2500 118-0

— **На Свята Різдва Христового** найкращий дарунок, це фотографічний апарат з єдиної української фірми Екомп, Львів, вул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

— **Щиру подяку** складає управа т-ва дозорців „Праця" у Львові українським установам, які прийшли з допомогою найбіднішим дітям українських дозорців членів т-ва „Праця". За дарунки з нагоди св. Миколая управа т-ва щиро дякує таким установам: Центробанкові, Карпатії, кооп. банкові „Дністер", Народній Торговлі, Фортуні Новій, фабриці муштарди „Міка" і всім тим українським громадянам, які прийшли з моральною і матеріяльною допомогою українським дітям дозорців.

— **Україніка.** Словінський часопис „Сльовенец" з 18. ц. м. (ч. 290), що виходить у Любляні, помістив довшу статтю з короткою історією України та мапою українських етнографічних земель. У тому самому числі поміщена теж заява кн. Володимира в українській справі „Все або нішо". Другий словінський часопис „Ютро" з 14. ц. м. (ч. 289) приніс вістку про положення українців у Польщі та вістку про посередництво Ватикану у звязку з побутом кунціїв Кортезін у Львові.

— **Різдвяні звичаї в Карпатській Україні.** У „Прагер Прессе" з 21. ц. м. (ч. 313) находимо цікаву статейку про різдвяні звичаї та вірування населення в Карпатській Україні. Автор статейки (М. Г.) підкреслює, що карпатоукраїнське населення не знає зовсім ялинок, хоч само живе між лісами ні не палить дерева на Різдво, як це роблять полудневі славяни. Зате різдвяні звичаї карпатоукраїнського населення тісно вяжуться з його худібкою, що є для нього найдорожчим добром. Тому на Святвечір кожний господар кидає до стелі ножем, що ним украяв книш (керечун), зі словами: моя худоба в моїй кошарі; бо тоді худібка не вигине. Опісля підкурюють корови, щоб їм чарівниці молока не відобрали. Овочеві дерева в садах обвязують перевеслами соломи, щоб вони добре родили. У Волівці всі члени родини миються в потоці перед вечерею на Свят-вечір. У Воловім усі члени родини виходять босоніж на двір перед спанням на Святвечір, щоб їх цілий рік ноги не боліли. На стіл стелять на Свят-вечір сніп немолоченого вівса та застелюють його скатертю, на яку ставлять книш з житньої муки (т. зв. керечун) зі заглубиною на середині, в яку ставлять посуду з медом. Біля книша розкладають на столі ріжне печиво. Опісля господар запалює свічку. Якщо дим зі свічки розходиться у напрямі печі, сподіються в родині швидкого весілля; якщо в напрямі дверей — це поганий знак, бо підчас року хтось в хаті вмре. Довкола стола лежить ланцюг, щоб лихий не вкрутився до хати. Перед святою вечерею здіймають зі стіни перед столом усю одіж, бо вона не сміє висіти на стіні підчас вечері. Сніп немолоченого вівса приносить газда до хати і витає свою рідню словами: „Христ раждається"; йому газдиня відповідає: „Славіте Його". Одночасно до хати вносять грубий сніп соломи, яку розстелюють по землі. По соломі качаються розсміяні діти і наслідують голосом домашні звірята, щоб ці добре почувались. По спільній молитві ґазда кидає ложкою тричі фасолю до дверей, що її намагаються доконче зловити дівчата. Саму вечерю починає господар чаркою меду, з якої опісля частує свою жінку та старших членів родини. Вечеря складається з девятьох страв: фасолі, голубців, клюсок, риби (звичайно оселедця), куті і т. п. Підчас вечері замикають нову колодку, щоб „дикі хижаки позамикали свої пащі". Майже кожну страву залишають в посудах на столі, щоб у ночі духи померших теж повечеряли. По вечері діти ходять колядувати. Тоді молоді дівчата, які хочуть віддаватись, надслухують пильно з якої сторони чути гавкіт псів, бо з відтіля надійдуть женихи. Великий гавкіт псів ворожить багато весіль у селі. Першого дня Різдвяних свят в кожній хаті з трівогою ждуть на появу першого гостя, від його появи залежить щастя або нещастя. Отже у Великім Березнім посилають своячки вже раннім ранком здорового хлопчину або молодця, бо він приносить щастя. Кожна жінка приносить нещастя, зокрема стара. У Воловім як перший гість повинен прийти мужчина. На Новий Рік бажають собі щастя, здоровля та урожаю. Ці різдвяні звичаї зберігають карпатські українці з пієтизмом здавен давніх часів, але шойно цьогорічними Різдвяними святами радітимуть найбільше.

— **Рух трамваїв і міських автобусів підчас Різдвяних Свят.** Дирекція міських трамваїв повідомляє, що в суботу 24. ц. м. рух трамваїв та автобусів кінчиться в год. 6-ій вечором, себто трамваї та автобуси відбудуть останню їзду з початкових і кінцевих стацій та відїдуть до ремізи. У неділю 25. ц. м. трамваї та автобуси почнуть курсувати від год. 13-ої зі середмістя до початкових і кінцевих стацій. В понеділок 26. ц. м. трамваї й автобуси курсуватимуть ввесь день.

— **Трагічна смерть пияниці.** В ночі зі середи на четвер 22. ц. м. згорів у деревянім бараку при вул. Карпатській у Львові нічний сторож Владислав Лівач. Слідство виявило, що В. Лівач пив довший час зі своїм товаришем М. Савицьким. По дорозі дійшло до сварки між обома товаришами тому, що Лівач положився на вулиці спати не слухаючи товариша. Коли ж добре звера помандрував до бараку, де зробив авантуру Савицькому за те, що лишив його самого на вулиці. Підчас сварки підпалив з[...] сти солому на леговищі, від якої швидко поч[...] горіти стіни бараку. Савицький намагався в[...] вести Лівача з бараку, але це йому не вд[...] і Лівач згорів. Савицький ледви сам врятувався життям.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 24. грудня 1888.

ПЕРЕГОВОРИ РОСІЇ З ВАТИКАНОМ.

„Варшавський Дневник" повідомляє, що послом при Ватикані іменований Бутенев, знатний російський дипльомат, що від довгих літ, хоч безуспішно, вів переговори з Ватиканом, доки не заступив його Ізвольський. Отже переговори Росії з Ватиканом увійшли в нову фазу, а іменування Бутенева — це доказ, що папа готов поробити і дальші уступки, щоб йому цю справу влпищити. Обіцює російський уряд папі, що дасть йому повну свободу поінформуватися щодо пропонованих кандидатів на єпископів, і в справі мови домагається, щоб лиш додаткове богослуження в католицьких церквах на Литві, Волині та в Україні відбувалося в мові для народу зрозумілій, а саме в білоруській і русько-українській".

АНАЛЬФАБЕТИ.

Англійський тижневик „Ілюстрейтед Лондон Нюс" подає такі статистичні дані неграмотності в ріжних краях: у Румунії, Росії та Сербії — 80 від., в Еспанії 65, в Італії 48, в Угорщині 43, в Австрії [...] в Ірляндії 21, у Бельгії та Франції 15, в Англії 12, в Голяндії 10, у Швайцарії 2 і пів, у Німеччині [...] Швеції, Данії, Баварії та Віртемберґії нема нікого, що не знав би читати і писати.

— **200 осіб перейшло на римо-католицький обряд.** „Дзєннік Польскі" з 24. ц. м. (ч. 354) пише, що в Самборі перейшло в 1937 р. 76 греко-католиків на римо-католицький обряд, а в 1938 р. це число зросло до 200 осіб. „Дзєннік Польскі" радіє, що праця польського духовенства і громадянства над „ревіндикацією душ" дає [...] гарні наслідки.

— **Краєва хроніка.** Трибунал окружного суду в Самборі засудив солтиса громади Ков[...] Тулиголовські пов. Рудки Миколу Беня за зловживання на 6 місяців вязниці і втрату громадських прав на 3 роки.

— **Зголоднілі ворони задзьобали** 5-літню дівчинку Марію Попиківну зі села Добра пов. Луцьк. На нещасливу дівчинку кинулось стадо зголоднілих ворон на стежці під лісом, видзьобали їй очі і так страшно покалічили її, що вона померла у шпиталю.

— **Троїла людей вовчими ягодами.** Перед кількома днями на краю ліса в Павлосеві пов. Ярослав прохожі знайшли непритомну селянку з Павлосева Агату Коцул. Слідство виявило, що до помешкання Коцулової прийшла якась селянка і запропонувала їй купно корови за [...] зол. в сусіднім селі Янківцях. Коцулова взяла 70 зол. і вибралась з невідомою до Янківців. По дорозі сіли обі на краю ліса і тоді невідома почастувала Коцулову пирогами з вовчими ягодами. Коли ж Коцулова втратила притомність, невідома жінка відійшла. Поліція ствердила, що це кольоністка, яка приїхала з [...]вицького повіту і знайшла в неї більшу кількість ягід.

— **Окремі кіна для жидів.** Жидівська культурна ліга в Німеччині дістала дозвіл відкрити окреме кіно для жидів, бо, як відомо, розпорядок з 12. листопада ц. р. заборонив жидам ходити до публичних льокалів. У найближчому часі влада дозволить відкрити такі окремі кіна для жидів у більших німецьких містах. В Кассель отворено окреме підприємство, де жиди можуть поладнувати всі свої справи.

— **Понад 44 міліони населення.** Згідно зі статистичними даними з 30. листопада ц. р. населення Італії і Триполісу сягає 44,748.000. В минулих 11-ох місяцях природний приріст дійшов до 396.531 осіб, тоді, як у тому самому часі минулого року осягнув лише цифру 344.[...]

— **Пожежа в палаті інвалідів.** У четвер 22. ц. м. вечором вибухла пожежа в одному з найбільших будинків Парижа, в палаті інвалідів, що збудував відомий архітект Мансар з часів Людвика XIV. Пожежа вибухла у крилі, де приміщена команда паризького гарнізону. По [...] годинах пожежу вдалося злокалізувати. Підчас пожежі вогонь знищив лише старі архіви. Підчас рятункової акції був присутний маршал Петен, міністр Даладіє і мін. Саро.

— **Страшна залізнича катастрофа** трапилася в Мексику між стаціями Онетесіс та [...] і [...]. Всіх згинуло 40 осіб. Поїздом, що вилетів з рейок, їхало понад 1000 осіб, здебільша [...] ні урядовці до Вера Круз. Причини катастрофи [...] невідомі. Кружляють поголоски про [...]. Число ранених теж невідоме.

З судової салі.

ЗА ПРОТИУКРАЇНСЬКІ ПОДІЇ В ЗОЛОЧЕВІ.

Перед суддею окружного суду в Золочеві Таргальським відбулася 20. ц. м. розправа проти 9-ох поляків, які брали участь у протиукраїнських подіях у Золочеві. До цих подій дійшло 20. квітня ц. р. пополудні по маніфестаційним похороні поліційного агента Яна Бісінка, який згинув підчас ревізії в домі кравця М. Купчика. Негайно по похороні юрба напала на українські установи в Золочеві і нищила їх майно. Тоді то вибито зовнішні і внутрішні шиби та здемольовано уладження гімназії і народньої школи „Р. Ш.", Повітового Союзу Кооператив, Т-ва „Бесіда", „Сокола", Музичного Інституту ім. Лисенка, знищено уладження театральної салі в домівці Т-ва ім. М. Шашкевича, товари у кооперативі „Хлібороб" та уладження бурси при вул. Реформацькій. Знищено теж майно кількох приватних осіб, зокрема дошкульно потерпіли два брати Купчики. Юрба зранила теж трьох українських службовиків П. С. К. і кооп. „Хлібороб".

На основі зізнань свідків прок. Бартель взяв назад акт обвинувачення щодо двох підсудних, а інших просив покарати. Оборонець підсудних адв. д-р К. Мошинський боронив підсудних тим, що юрба і підсудні діяли під впливом психози, витвореної кривавою провокацією і просив, щоб суд увільнив їх від вини та кари.

Суд увільнив шістьох підсудних від вини і кари, одного засудив на один рік вязниці, двох по шість місяців з припиненням кари на два роки.

Одночасно суд віддалив домагання у справі відшкодування за знищення майна установ та кількох приватних осіб.

„Слово Народове" з 21. ц. м. пише, що засуджені зголосять апеляцію.

—o—

Відозви й комунікати.

БІБЛІОТЕКА „СІЧ" В ХУСТІ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

До всіх книгарень, редакцій та видавництв історичних портретів! Отсим подаємо Вам до відома, що тут, у Карпатській Україні, повстала бібліотека „Січ". Під сьогоднішню важну годину, коли відчувається велика потреба культурно-освітньої діяльности серед населення Карпатської України, нам бракує найнеобхідніших засобів для такої праці. З почуття обовязку перед українською нацією просимо прийти нам тут на поміч. Просимо надсилати книжки, часописи, історичні портрети та все, що відноситься до цієї ділянки нашої культури.

Все те просимо надсилати на адресу: Бібліотека „Січ", Хуст, Румунська вул. 1, Карпатська Україна, Ч. С. Р.

Дописи.

ГОРОДОК.

Відійшов священник-громадянин. У листопаді ц. р. покинув Городок о. сотрудник Омелян Шарановнч, перенесений за таке саме становище до Тернополя. Пятьлітнє перебування о. Шарановича в Городку, його душпастирська і громадянська праця — єднали йому загальну любов і щире признання всього українського громадянства Городка й околиці. Як основник і провідник Міщанського Братства, голова Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи", голова читальні „Просвіти" в передмісті, провідник та організатор різнородних церковних братств та член виділів інших національних установ, доказав о. Шаранович, що добро українського народу та скріплення його духової і національної вартости є першим і найважнішим завданням кожного провідника, доказав теж, що він уміє і хоче працювати для добра народу. За свою громадянську працю доводилось о. Шарановичеві зазнати немало прикростей та переслідувань. Не бракувало злої волі й завидости також серед „своїх", але українське городецьке громадянство устами проводів своїх товариств висловило о. Шарановичеві повне признання і подяку за його щиру працю. Рівночасно з нагоди відходу о. Шарановича городецьке громадянство зложило 125 зол. 37 сот. на добродійні цілі, як вияв вдячности й любови до його особи. З тої квоти віддано на Рідну Школу 100 зол. та 25 зол. 37 сот. на докінчення статуї Матері Божої, Цариці України, яку поставлено за ініціятивою о. Шарановича коло церкви Св. Благовіщення в Ринку. На новому становищі бажаємо о. Шарановичеві ще більших успіхів у праці.

Громадянин.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Евген Рудий: ТУТ ЗЕМЛЯ ПРЕДКІВ МОЇХ. Народня драма на 3 дії. Накладом В-ва „Червона", Самбір, Львів, 1938. 16-ка, стор. 38.

М. Олександрович: ІСТОРІЯ НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА. Третя книжечка. Кирило-Методіївське Братство, Костомарів і Куліш. Бібліотека Т-ва „Сказ". Станиславів 1938. 16-ка, стор. 38.

ДЕНДЕР 16.30 Для дітей, 15.00 Пісні у вик. хору та сол., 16.00 „Радіо" орат. Баха, 20.00 21.00 Розр. музика, 22.00 Цісарський квартет Гайдна, ЛЯЙПЦІГ 15.00 Для дітей. ЛЮБЛЯНА 18.00 Концерт салон. тріа, МІЛЯНО 19.20 Розр. концерт, 21.00 Пісні, ПРАГА 16.35 Концерт сальон. квартету, 17.25 Орган. рецитал, 20.20 Концерт орх., хору, сол., 21.15 Концерт орх., хору, квартету, РАДІО ПАРІ 18.05 Для дітей, 21.15 21.30 22.00 23.00 Коляди, РИМ 17.15 Камеральна музика, 19.20 Розр. концерт, 21.00 22.00 Різдвяний концерт, ШТУТГАРТ 9.30 Нар. музика, 10.30 Орк. музика, 11.30 Нар. мельодії, СТОКГОЛЬМ 16.40 Концерт солістів.

Неділя, 25. грудня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Орх., сол., 16.00 19.00 Весела муз. пополудне, 20.10 21.00 Оперткові мельодії, БІЛГОРОД 20.10 21.00 Народня музика, БРАТИСЛАВА 16.20 Коляди, БЕРОМІНСТЕР 18.00 Камер. музика, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 17.00 22.30 Циг. музика, 18.15 Форт., 19.50 Військова орх., БРЕСЛЯВ 20.00 21.00 22.00 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, ВІДЕНЬ 9.30 Весела валинія, 10.00 Музика у вик. сол., 12.00 Орх., сол., 14.00 Для дітей, 16.00 Легка і нар. музика, 18.30 Квінтет а-дур Шуберта, 22.15 Розр. музика, ГАМБУРГ 20.00 „Піднебесні мрії" оп. Штольца, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.00 Анґл. коляди, 15.15 18.30 Нім. коляди, 20.00 21.00 Симф. концерт, 22.30 „Сільське весілля" орх., КЕЛЬН 15.30 Для дітей, ЛЯГТІ 21.35 Фінські мельодії, ЛЯЙПЦІГ 19.00 20.00 21.00 „Дон Карльос" оп. Верді, МІЛЯНО 21.00 Італ. музика, 21.50 Музика, пісні, 22.00 Розр. музика, ПРАГА 16.25 Давні весільні пісні, 17.25 Коляди, 18.00 18.40 Військ. орх., РАДІО ПАРІ 18.15 Концерт хору бояків, 20.00 Комунікат, опісля розрив. музика, 21.15 Пісні, РИГА 15.00 Хор, дута орх., 16.15 Нар. пісні, 18.30 19.00 20.00 (після комунікату) 21.05 „Кармен" оп. Бізета, РИМ 17.00 Розр. музика, 19.00 Трансм. з Ватикану, Святочний концерт, 21.00 Сольва, 21.30 22.00 Орх., СТОКГОЛЬМ 18.00 Камер. концерт, 16.10 Симф. концерт, 22.08 Військ. орх., ШТУТГАРТ 14.00 Для дітей, 16.00 Легка і нар. музика, 20.00 21.00 „Турандот" оп. Пуччіні.

Понеділок, 26. грудня 1938.

БЕРЛІН 16.00 Весела китиця мельодій, 18.00 Дута орх., 19.20 Муз. дрібнички, 20.10 21.00 Орх., хор, сол., БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Трансм. з театру, БРАТИСЛАВА 17.00 Слов. нар. пісні, 17.30 Коляди, БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 17.00 Форт., 18.00 Танц. музика, 19.20 20.00 Нар. пісні у супр. циг. орх., 22.00 Сальон. квінтет, 16.00 „Чорний Петрусь" вид. для дітей, 19.00 „Дер Унбеляйтенде" ком. Нестроя, 20.15 21.00 Китиця Легарових мельодій, ДРОЙТВІЧ 21.00 Танц. музика, КЕНІҐСБЕРГ 20.10 21.00 „Весела вдова" оп. Легара, ЛЯГТІ 19.15 „Чарівний флет" оп. Моцарта, 20.15 Легка музика, МІЛЯНО 21.00 22.00 23.00 „Макбет" оп. Верді, ПРАГА 15.00 Опера, 18.15 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 19.15 Солісти, 20.50 Легка музика, 21.15 Скрипка, РИМ 17.15 Солісти, 21.00 Оркестра, СТОКГОЛЬМ 18.00 Розр. музика, 18.20 19.00 Октет ф-дур Шуберта, 20.00 21.00 „Юдита" оп. Легара.

БІРЖА

Львів, 23. грудня 1938

ГРОШІ.

Купно-продаж: Бельги бельг. 89·22—89·45 Долари америк. 5·28·00—5·29·5. Долари канад. 5·23·50—5·20·00. Фльорени гол. 287·85—286·85. Франки фр. 13·97—13·87 Франки шв. 119·75—119·75. Фунти анг. 24·8—24·60. Гульдени данц. 100·25—99·75 Корони чеськ. 10·75—10·40 Корони дун. 109·70—109·75 Корони норв. 123·53—123·55 Корони шв. 127·60—126·60 Ліри італ. 18·90—17·60 Марки фінлян. 10·93—10·70, Марки нім. срібні 91·00—85·00. Тель-Авів

Папери.

1 і пів проц. внут. 64·13—65·38 3 інв. 4 ем. 86·00 серія 93·50 2 ем. 85·00. серія 91·60 5. конвер 69·00. 4 прем. дол. 42·75 4 консолід. 66·00—66·75

Акції.

Банк Польський 139·5 Цукор 37·00 Вугіль 34·20—35·00, Лільпоп 94·75—9.·00 Островець 67·25, Старахович 46·75.

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 23. грудня 1939

1 кг. масла десер. больок без оп. 3·25 зол.
1 кг. масла бочков вкл. з опак. 3·30 зол.
молоко 19—20 сот.
1 кг. яєць 175—1·80 зол.

Тенденція на масло та молоко вдержана, на яйця сильна.

Оповістка.

Подяка. Всім жертводавцям установам і фірмам: Дністер, Елеґант, Карпатія, фірмі Юлїяна Ломага, Сільський Господар, Суспільний Промисл, II. кл. ліцею СС. Василіянок, які зложили жертви з приводу Миколаївського свята і на допомогу незаможним ученицям складає щиру подяку і побажання щасливих свят **Старшина Батьківського Кружка при дівочій школі ім. Т. Шевченка при вул. Мохнацького 12.** 3039

Головний Виділ Товариства „Просвіта" у Львові розписує конкурс на чотири стипендії для незаможних українських студентів високих шкіл на акад. рік 1938-39 — дві по 200 зол., стипендії уфундовують Вп. панство Ліна й Микола Малицькі із Шляхтинець коло Тернополя. Прохання треба слати до Головного Виділу „Просвіта" до 15. січня 1939 р. До прохань долучити: а) опис життя; б) свідоцтво зложених іспитів на високій школі, в) свідоцтво незаможности, г) посвідку від відповідної студентської організації. 2967 2-2

Жертви зложені в Адміністрації: Гр. Зоріль, Липиця Мурована, замість святочних і новорічних побажань для знайомих і приятелів зол. 2 на **Інвалідів**, зол. 2 на **Рідну Школу** і зол. 1 на **українських безробітних.**

КУПНО — ПРОДАЖ

ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО поручає дешево Л. Розважевський, Львів, Академічна 2. 2909 7-15

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2964 7-15

ПРОДАМ текстильну крамницю, добре поставлену або звільню, найкраще місце Львова. Листи під „Дім" до Адміністрації. 3028 1-3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АПЛІКАНТ адвокатський з правом заступства змінить патрона. Зголошення до „Діла" під „Вавигорода". 3026 1-2

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ дуже здібний і рутинований шукає патрона в окрузі Краківської Апеляції. Зголошення до „Діла" під „Аплікант". 3021 1-1

МЕШКАННЯ

КІМНАТИ з лазничкою і спільничка до неї шукаю. Адмін. „Чиста". 3015 1-1

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ, шиття, модолювання, проваджена паризьким моделістом Біндером диплємованого у Відні, Дрездені, Парижі, з правом видавати свідоцтва, приймає вписи Оссолінських 12. 2880 2-10

ВПИСИ на піврічний курс крою і шиття, домашнього господарства, білизнярства, ручні роботи. Рівночасно трамісячний курс кравецтва. Оплата знижена. Цісарська, Станиця 8, бічна Хоружинни. 2993 3-10

РІЖНІ

БІЖУТЕРІЯ, годинники, відзнаки, спортові нагороди. Владислав Буцев, Львів, Академічна 6, тел. 218-48. 3000 1-11

СИТКА до пудерничок, розпилячі, направляє прецизійно Центральна Дроґерія, Львів, Леґіонів 43, напроти Великого Театру. 2158 53-0

„УБРАНЬОЗМЯН" замінює стару мужеську гардеробу на бельські матеріяли на убрання. Телефон 270-25. 2981 4-4

„УНІВЕРСУМ" комісова крамниця. Пасаж Міколяша, приймає в коміс і продає мужеську, жіночу гардеробу, лиси, тхорі і т. д. 2957 4-4

ПЕРЕРІБКА КОВДРИ 2.50 Дубс, Пасаж Андрієвського (Рутовського 12). 2966 5-13

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на наймодніші бельські матеріяли. — Телефон 114-58. 2981а 3—3

ХОЧЕШ бути струнким, зайди до корсетірської робітні Брілянт, Ринок 12а (в сінях). 3022 1-1

НАЙПРАКТИЧНІШІ ДАРУНКИ на Ялинку зі золота, срібла, годинники, будильники поручає найдешевше фірма ВАНДЕР, Шайнохи один, там теж прецизійна направа годинників і біжутерії. 3020 1-11

ОГОЛОШЕННЯ

Nr. akt. V. 2. K. 198/37.

SENTENCJA WYROKU

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej!

Dnia 6. listopada 1937 r.

Sąd Okręgowy w Jaśle, Wydział Zamiejscowy w Sanoku w składzie następującym:

Sędzia SO. A. Zembaty,

Protokolant: apl. s. J. Petrowicz

w obecności oskarżyciela prywatnego ks. Jana Polańskiego rozpoznawszy dnia 6 listopada 1937 r. sprawę Michała Tarnki, urodz. 22. III. 1887 w Olszanicy, pow. Jaworów, syna Mikołaja i Anny Łozińskie, wyzn. gr.-kat., dziennikarza, odpowiedzialnego redaktora dwutygodnika „Nasz Łemko", zamieszk. we Lwowie, ul. Zimorowicza l. 3, w W. P. nie służył (kat. C) PKU Lwów, nie karanego — oskarżonego o to, że dnia 15. grudnia 1936 r. we Lwowie — jako odpowiedzialny redaktor i wydawca wychodzącego we Lwowie dwutygodnika „Nasz Łemko", zamieściwszy w nr. 24 tego czasopisma z 15. XII. 1936 na 11 stronie artykuł pod tytułem: „Przepadła fundacja. Moskalofil łamie testament swego poprzednika. W kurii Apostolskiej Administracji Łemkowszczyzny dzieją się niesłychane skandale" — o treści:

1. „Ksiądz Jan Polański, obecnie administrator obu Wróblików Królewskiego i Szlacheckiego obok Rymanowa kazał po śmierci swego poprzednika dobrać klucze do drzwi pokoju, gdzie były złożone książki, przekazane ostatnią wolą ks. W. Kaciucha dla Teologicznej Akademii we Lwowie, cenniejsze książki zabrał sobie.

2. Jeżeliby taką rzecz zrobił prosty jakiś świecki człowiek albo jakiś uświadomiony — wówczas ludzie mówiliby, że popełnił kradzież z włamaniem.

3. Redakcja „Naszego Łemka" chciałaby wiedzić w jaki sposób Naukowe Teologiczne Towarzystwo we Lwowie zareagowało na to i zechciało łaskawie poinformować ukraińską publiczność, czy ks. Polański sam z własnej woli oddał te książki nieprawnie zatrzymane (właściwie zabrane — uw. red.) — komu należy", — pomówił oskarżyciela prywatnego ks. Jana Polańskiego o takie postępowanie, które mogło go poniżyć w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania potrzebnego dla jego stanowiska jako duchownego — to jest o czyn, przewidziany w art. 255 § 1 k. k.

postanowił:

Oskarżonego Michała Tarnkę uznać winnym występku zniewagi z art. 255 § 1 kk. popełnionego w sposób opisany w akcie oskarżenia i za to po myśli tego przepisu ustawy skazać go na karę aresztu 4 (cztery) miesiące i grzywny w kwocie 200 (dwieście) złotych.

Po myśli art. 255 § 3 kk. nałożyć na oskarżonego obowiązek ogłoszenia niniejszego wyroku na jego koszt w czasopismach „Nasz Łemko", „Dilo" i „Ruski Holos".

Po myśli art. 578 § 1 kpk. i art. 75—76 p. o k. s. zasądzić od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania i opłatę sądową w kwocie 40 zł.

Po myśli art. 578 § 2 kpk. zasądzić od oskarżonego na rzecz oskarżyciela prywatnego poniesione przez niego koszty postępowania, przy oznaczeniu kosztów zastępstwa adwokackiego na kwotę 30 zł.

A. Zembaty, w. r.

Za zgodność: Jan Gałik, sekretarz

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.